

KÖZGAZDASZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 16. SZÁM.

ÁRA 30 FILLÉR

1956. AUGUSZTUS 1.

Fogjunk neki a munkának

Azzal kezdem, hogy tudunk megkülönböztetni. Sok éves nevelés ellenére — vagy éppen annak hatására — kifinomodott bennünk az a különleges emberi — és így szellemi — érzékszerv, amely el tudja határolni az igazságot a hazugságtól, a szölamokat és felfújt bombasztokat az egyszerű, sokszor dadogó, de őszinte beszédétől, a talmi csillogást a tartalmi, való ragyogástól. Azért jelentettem ezt ki, mert ha ez nem volna bennünk, talán kevésbé tudnánk örülni az utolsó két hét eseményeinek és a Központi Vezetőség határozatának. Így azonban olvasuk a határozatot és nem papírt látunk magunk előtt, kis betűk, nagy betűk, szavak és mondatok nem sokat mondó váltakozását, hanem lüktető valóságot. Jövőt.

Ha valamit szeretünk, vagy valaminek örülünk, annak egy-egy részét kiragadjuk és egész örömlőnk ahhoz kapcsoljuk. En is itt csak néhány gondolatot emelek ki a Központi Vezetőség határozatának az ideológiai munkát tárgyaló részéből és az öt éves terv átdolgozott irányelveiből, amely most már — úgy érezzük — igazán a miénk. Hiszen az ország javaslatai, ötletei nyomán dolgozták át.

„A tudományok fejlődése, köztük a társadalmi tudományok fejlődése szükségessé teszi alkotó viták kibontakozását. A vitákban csak türelmes, meggyőző érvelésnek és eszmei harcnak van helye.”

Hét sor összesen és a szűkre szabott keretek között mégis a marxizmus renaissance-át érzem. A forradalom és a szocializmus építésének elmélete megszületett a múlt században, századunk elején pedig Lenin munkásságának nyomán tovább izmosodott, és most a XX. kongresszus után újjászültek. A Quattrocento, Cinquecento renaissance-ával az antik gondolkodás, filozófia és művészet nem ismétlődött, hanem magasabb fokon született újjá, olyan emberek keresztl, mint Galilei, Pico della Mirandola, Giordano Bruno, művészeti téren pedig Dante, Petrarca, Leonardo és Michelangelo. Mi is várhatjuk most a nagy alkotásokat és mivel korunk nem az egyén, hanem a kollektívizmus újjászülése, ezek közül az alkotások közül a legnagyobbak a közösség, a társadalom művei lesznek. Egy valóban zökkenőmentesen megvalósított terv, egy huszonöt százalékos életszínvonal-emelés, vagy más síkon, pl. a társadalom erkölcsi színvonalának emelése.

Az Irodalmi Újságban olvastam, hogy az írók ezután nem hivatkozhatnak arra, hogy „írni, alkotni, csak hagyónak!” Most már akadály nincs előttük és munkájukon,

nem pedig ilyen kijelentéseiken keresztül fogják értékelni őket. És aki nem alkot, vagy a társadalom számára nem megfelelő alkot, az kihull az óriás rostán.

A társadalomtudományokban és — ami számunkra a legfontosabb — a közgazdaságtudományban is hasonló lesz a helyzet. A XX. kongresszus meghozta azt a választóvot, amely itt is elválasztja majd a selejt-tudósokat az igazi kutatóktól, s amelyek egy emberen, egy tudóson belül is leválasztja kutató én-jéről, a dogmatikus, sematikus ént. Mit is mond a tervirányelv?

„Minden erővel azon leszünk, hogy a társadalomtudományokban leküzdjük a sematizmust, véget vessünk a dogmatizmus minden megnyilvánulásának és ne engedjük teret a marxizmus-leninizmus mutorj idegen ideológiai áramlatoknak.”

A gondolat második része összefügg az elsővel és azzal egyenértékű. Örizzünk kell az elmélet tisztaságát, agyon kell csapnunk az idegen, káros nézeteket. De nem fizikai bunkóval, hanem az érvek bunkójával. Így meggyőzőbb és alaposabb. Mi a különbség aközött, hogy egy bűntörtézt évj börtönre ítélnék tárgyalás nélkül, vagy pedig ha ugyanazt a bűntetést tárgyalás és a

védőbeszéd elhangzása után kapja meg? Az, hogy az utóbbi esetben mindenki meggyőződik bűnösségről, és a társadalom, nem pedig egyes személyek ítélik el.

Hogy minek örültem még a KV határozatának az ideológiai munka megjavítását célzó részéből? Annak, hogy

„biztosítani kell, hogy a tudomány képviselői és a diákok anyagi helyzetükhöz mérten fokozottabban megismerkedhessenek a külföldi országok tudományos eredményeivel, folyóirataival.”

Eddig azért keseregtem, hogy a középkor céhlegényeinek világát kellett látniuk, mielőtt mester lett belőlük, tudósaink viszont az utóbbi években sokszor még népi demokráciákba sem tudtak ellátogatni; annak, hogy kiemeli a kultúra szocialista nevelő hatását; annak, hogy „a sajtó és a rádió munkájának gyorsan és határozottan meg kell javulnia a népi demokráciát szolgáló politika talaján.”

Folytathatnám, de nem akarok éppen most szövegmagyarázó lenni. Olvassuk el a határozatot és az öt éves terv irányelveit, egyszer és többször, amíg szelleme és mondánivalója vérünkbe ivódik. Utána tegyük le az újságot. És álljunk neki a munkának!

Szeckő Tamás

Üdvözljük bevonuló hallgatóinkat!

„Isten után legsebbe név a Honvéd nevezet!” ...

Petőfi

Valamikor, az ősi bevonulások alkalmával, azt énekelgették a legények, hogy „nem a világ az a három esztendő”. Vették a katonaládát, elbúcsúztak az otthoniaktól és — jki vigan, ki szomorúan — elindultak a még ismeretlen élet felé. Három évig szolgált a hazát, három évig izagtak, dolgoztak keseregve, vagy vigan — és három évig énekeltek, hogy „nem a világ az a három esztendő”. Jött a nyár perzselő hevével, jött az ősz vak sűrű kódéval, jött a tél dermesztő fagyával. A katonák csak ment, menetelt, parancsot teljesített és izdadt, fázt, de csak tovább mentek.

Nehéz a katonalét, minden esetben egész embert kíván. Mégis ki nem hallgatta apja, vagy nagypapja katonabeszéleit, ki nem gyönyörködött még ezekben a kúszá emlékeztésekben. Emberi dolog, hogy szeretjük az életünket megkönnyíteni, és nehezen viseljük el a keményebb sorsot. Akkor hát, miért emlékeznek az apák és nagypapák mégis oly jóleső szívvel katonaközlükre? Hej, amikor én katoná voltam... — mondják, és a szívüket melegség járta át.

Kétségtelen, hogy az idő szemüvegén keresztül minden megszépül. Az öreg veterán már csak a jóra, a kellemesre emlékszik. De hát épp ez igazolja, hogy igenis van szép a katonalétben. A megszokott polgári életnél keményebb körülmények közé kerül az ember, de vajon haszontalanul? Vajon ez nem tartozik hozzá az ember minden tekintetbe való férfiváéréséhez? A barátság, a bajtársasság szelleme, az első gyakorlat... Mindezt nehezen felejtje el az ember.

Egy hónapra vonulnak be hallgatóink, egy hónapig viselik a magyar néphadsereg ruháját. Nem hisszük, hogy külön kelljen magyarázni: Ez a ruha kötelez. Vannak kishitűek, vannak hamarabb fáradók, de egészebevére az ifjúság nem tagadhatja meg önmagát. Kell, hogy megértse a gyakorlatok célját, feladatát. Kell, hogy fiatalos lendülettel, öntudatosan és állhatatosan küzdjön — még önmagával is. Az igazi katoná tudja, hogy mit, miért tesz, és azt egész szívvel teszi.

Úgy gondoljuk, értelmiségi ifjúságunk jól ismeri a magyar hönvedek dicső történetét. Apáktól, nagypapáktól hallottak regéket, de hallottak a Ferenc József-i, és horthyista hadseregéről is. A mi néphadseregünk hagyományaiiban nem a két utóbbi, hanem az 1848-as hönvédereké utóda. Olyan hadsereg, melyben a hönvéd nemcsak megy, menetel, izdadt, fázik, hanem, amelyben a hönvéd megbecsült, öntudatos katoná.

Bármily megszokatlan a kiképzés, végtére is hazánk érdekét szolgálja. Felemelő érzés a hazát szolgálni, ha az ember hazájának érzi azt a földet, amelyen lakik. Már pedig, ki ne érezné annak e földet, melyért nemcsak katonáskodtak, hanem vértüket adták a hősök tízezei.

Használatok fel az időt szorgalommal, és ne felejtétek: A magyar ifjúság egészét képviselik a hadseregben. Legyetek edzettek, mint az acél; éljete a szabályzatok szellemében. Ne keseregjete el a kisebb nehézségektől.

I. és II. éves hallgatóink! Bússkéak akarunk lenni rátok!

Négy hét a Budapesti Konzervgyárban

Hatalmas területen helyezkedik el a Budapesti Konzervgyár a Maglódi úton, sörgyárak, az Orion-rádió és egyéb más kisebb-nagyobb üzem társaságában.

Itt voltunk a nyáron üzemgyakorlaton. Megismerkedtünk a vállalat igazgatási és szervezési felépítésével, az üzem munkájával.

A vállalat mint egy konzervkombinát: nemcsak konzervek készítésével foglalkozik, hanem például sertésnevelést is végez. Ezzel kettős célt ér el, mégpedig először is hasznosítja a

lárdaiba felhalmozva — melyet néhány nap alatt dobozoltak. A zöldborsó-szezon után a paradicsom és paprika konzervgyártásra készülnek fel.

Érdekes, hogy egy-egy gyártási szezon elmúltával leszerezzük a gépeket, és ugyanarra a helyre más nyersanyagot feldolgozó gépet állítanak. Megjegyzem, ez a helyhiány miatt történik — a Szovjetunióban például az idény végén kijavítják a gépeket, a következő szezonig lezárják az üzemet. Ezzel sok munkát és időt takarítanak meg, és nem teszik ki a gépeket a le- és felszerelési, szállítási és raktározási kópásnak.

Többfajta készétel, konzerv, gyümölcszörpök, gyümölcsz, gyümölcsborok, májkrémek, májpástétomok és mustár készül még a vállalat üzemében. A gyümölcsborok közül az almabort meg is kóstoltuk, mert akkor éppen azt palackozták — nem eseti rosszul.

Megismerkedtünk a gyártási technológiákkal, a tervezés, a programkészítés gyakorlatával és nem utolsósorban megismerkedtünk munka közben a dolgozókkal is. Ez utóbbira egy példát szeretnék elmondani:

Bereczky bácsi, a mustárüzem vezetője. Hetven év elmúlt már felette, és ebből több mint 40 évet konzervgyárban töltött. Jó kedélyű — s még ha akarná is, akkor sem tudna senkit megbántani — mondják munkatársai.

Mikor a mustárüzembe bevezették a normát — a munkások alig 50 százalékos teljesítményt értek el. A nagyon kevés kereset miatt senki nem akart ott dolgozni, még azok sem, akik jobb eredményt érthettek volna el.

Bereczky bácsi a legnagyobb napi teljesítményt elérő lány — csak azok dolgoznak itt — minden nap tíz deka cukorkát hozott. Így ment ez több hónapon keresztül, míg a munkások megszokták a normát és

az üzemátlag a 125 százalékot elérte — nem volt már szükség cukorkára. Bereczky bácsi azt gondolta, hogy megbántani azt a dolgozót, aki aznap a legmagasabb százalékot elérte, ha nem kapna cukorkát, úgy mint az előző nap.

A vállalat üvegtelepe

Együk alkalommal, amikor beszélgetett az egyik statisztikussal, megkérdezte tőle:

— Mit csinálnál, ha kapnál ajándékba naponta tíz deka cukorkát?

— Hát, megköszönném.

— És mit csinálnál, ha egyszerre csak nem kapnál többet?

— Nagyon örültem, hogy kaptam, ajándék volt, nem szólnék semmit.

Másnap Bereczky bácsi üzem értekezletet hívott össze, elmondta a munkásoknak, hogy már tovább nem tud cukorkát hozni, de azért teljesítsék túl a normát.

Azóta a mustárüzem átlagteljesítménye a 135 százalékot is felülmúlja.

Ebben a 135 százalékos teljesítményben benne van Bereczky bácsi napi tíz deka cukorkája is...

AZ ÉV VÉGI VIZSGÁK

A vizsgák lezajlottak és most a hallgatók után tanárainkon a sor, hogy lemérjék: mennyire volt eredményes az elmúlt félévi munka. A kép igen változatos.

Az ipari karon

Az évvégi vizsgajegyek általában magasabbak, mint az első félévénél: a kar összesített évvégi átlaga 3,47, a félévi 3,37. Tel szemben. Az első és a második évfolyamon a javulásban nagy része volt az „osztályfőnökök munkájának”. Így például Mentés és Gáspár elvtársak igen lelkiismeretesen foglalkoztak csoportjaik ügyeivel, nemcsak tanították őket, de segítettek megoldani közös és egyéni problémáikat is.

A harmadik évfolyam évvégi átlaga 3,52 volt, a félévi 3,45. Tel szemben. Az átlag ugyan nem tükrözi tökéletesen a tényleges helyzetet, mert az első félévben nem voltak szigorlatok, a jelenlegi eredmények pedig több tárgy szigorlati eredményeit is tartalmazták. A javuló átlagok mellett az eredmény ilyen javulásában erősen hatott a bukások alacsony száma is: 119 hallgató közül népgazdaság tervezéséből (szigorlati tárgy) 8 hallgató bukott meg, és közel negyven százaléka szerzett jeles, vagy jó jegyet. Iparstatistikából a bukások száma 9 és a hallgatóknak majdnem a fele jelesre vagy jóra vizsgázott. A harmad évfolyam jelenleg is a kar legjobb évfolyama és eredményei jelentősen felülmúlják a negyed évfolyamos hallgatókat.

A kereskedelmi karon

Általában szintén javulás mutatkozott a múlt félévi eredményekhez képest. Összesített átlag tekintetében a második évfolyam érte el a legjobb eredményt: első félévi 3,36-os átlaggal szemben az év végén 3,63-as átlagot ért el. Az átlagok általános javulásában két fő tényező játszott közre. Az egyik itt is az, hogy a bukások száma az elmúlt félévhez képest kevesebb, mint a felére csökkent, a másik ok, hogy a jegyek súlya a jó és főleg a közepes jegyek felé tolódott el. Az elégséges és elégtelen jegyek rovasára.

Az első évfolyamon vi-

szonylag kevés a kiváló képességű hallgató, viszont általában igen szorgalmasak és lelkiismeretesek. Például marxizmusból a vizsgaátlag 3,98, és bukás egyáltalán nem volt; matematikából az idén 3,53 átlag eredményt értek el és mindössze két vizsga végződött eredménytelenül. — A II. évfolyamon, az előbb említett jó eredmény ellenére sem megnyugtató a helyzet. Az egész kar vizsgálomarádásainak csaknem a fele erre az évfolyamra esik, ami azt jelenti, hogy ha az elmaradt vizsgák jelentős részét letették volna, az túlnyomó részt a bukások számát növelte volna, csökkentve az évfolyam átlagát. Ez az eredmény elsősorban néhány egészen hanyag és gyenge képességű hallgatónak tulajdonítható, nem pedig az évfolyam átlagának. — A harmadik évfolyam érte el a leggyengébb eredményt. Évvégi átlaga 3,60 volt, ami 0,2 rosszabbodást jelent az első félévi eredményhez. Az eredmények ilyen alakulásában egyrészt a belkereskedelmi szak 3,46-os átlaga, másrészt három tárgy eredményei játszottak közre:

a statisztika átlaga 3,26 volt; ebben jelentős része lehetett a tavalyi alacsony matematikai eredményeknek és összefüggött a könyvvitel alacsony átlagával is. (3,15). A harmadik tárgy a tervezés volt, amelynek átlaga 3,25. — Negyedik évfolyam mint mindig, ez év végén is a legjobb eredményt érte el. Összesített átlaga 3,96 volt, míg az első félévi 3,83. Az évfolyamon a gazdaság földrajzi szak érte el a legjobb eredményt (4,26), amely magasan felülmúlja az évfolyam átlagát.

Az általános karon

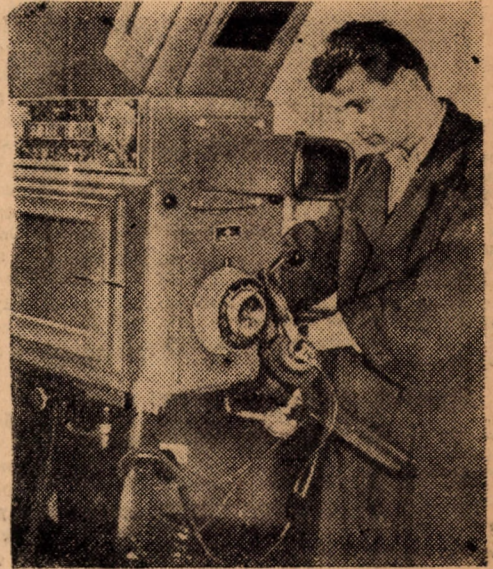
a legjobb eredményt a 2. pü. csoport érte el: átlaga 4,03 volt. A leggyengébb a III-ik évfolyam pénzügy harmadik csoportja volt: átlaga 3,15.

Íme az első, vázlatos értékelés. Szeptemberben bizonyára már részletesebben is hallunk arról, hogy melyik évfolyam mennyire dolgozott jól és hol lehet, kell még javítani munkáján. A legalaposabb értékelést azonban mindenkinek önmagában kell elvégezni, mert mindenki maga tudja legjobban, hogy honnan adódott múlt félévi és e félévi eredményei közötti különbség, és honnan adódhat javulás a következő félévben.

Itt televízió — Varsó!

Átadták rendel-

tetésének a var-sói televíziós állomást. A berendezéseket a Szovjetunió szállította Len-gyelországnak, szovjet szakemberek segítségével szerelték fel a televíziós állomást a Kultúra és Tudomány Palotájában. Ennek az állomásnak az erő-sége jóval nagyobb, mint az eddig üzemben le-vő kísérleti állomás.

BÜSSKÉK VAGYUNK RÁJUK

KERESKEDELMI KAR

Belker IV/1.

Gyurkovics János
Kiss J. András
Szabó János
Szegedi Lajos
Szlávik András

IV/2.

Orha István
Radványi Géza
Simon József

Belker IV/3.

Deák Mária
Fischer Jenő
Gazda Aranka
Harangozó János
Nagy Sándor
Rudolf László
Solt Péter
Virág Piroska

Hallgatóink jelesre

IV/4.

Börkényi Ferenc
Dobróczy János
Farkas Ferenc
Fábián Katalin
Hászons Sarolta
Mészáros Emília
Tancsik Rudolfné
Tóth Lászlóné
Tóth László

Külker/2

Gulyás József
László Albert
Miskolci László
Szilvási Lajos
Tündik Jánosné
Földrajz.
Kunkli Ferenc
Munkácsi Klára
Varga László
Zoltai Imre

és kitűnőre államvizsgáztak

Bízunk a Központi Vezetőségben

Városok és kis falvak lakói egyaránt nagy érdeklődéssel hallgatták, vagy olvasták a KV határozatát. A „politikával nem foglalkozó emberek” is (jobban mondva azok akik ezt állítják magukról, mert ilyenek szerintem nincsenek) felfigyeltek a jó híreket, amelyek közvetve vagy közvetlenül befolyásolják életüket, anyagi helyzetüket.

A rádió mellett

„A KV javasolja a kormány, hogy elért gazdasági eredményeink alapján szüntesse meg a békekölcsönjegyzést.”

Elhangzanak a szavak. Csinos, fekete asszonyra tekintek hirtelen. Háziasszony, két gyermek anyja. Arca felderül, de amikor újra ránéznek, önkéntelenül is megérezem, számol magában... (hiába, mi „számító nők”!) Gyorsan kiszámítja, mennyi megtakarítást jelent ez havonta, mire elég ez az összeg.

Megelégedetten mondja: — „Ingyen tanul majd a gyerek.” Micsoda! Hát a békekölcsönjegyzés megszüntetéséről volt szó, nem a kollégiumi díjak szabályozásáról!

Kérdésemre — mosolyogva magyarázza —, hogy az az összeg, amennyivel többet hoz férje havonta haza, elég lesz a kisebbik fia tanítására, aki kollégiumban tanul, még zsebpénzre is marad jócskán!

„Jobb világ lesz most!”

Szép arcú öreg ember mondja ezeket a szavakat. Nem merem elárulni neki, hogy leírom, mert abba bizony nem egyezne bele sehogysem.

Nem is lehet csodálni! 70 éves. Egész életében szántott, vetett, aratott. De még menyit! Még elgondolni is sok.

Most örül a termelőségnek, kezeti tagok nyugdíjrendezésének, a falu jobb árúellátásának, a leszerelésnek.

Nézem! Az öreg ember szemé bizakodó derüvel tekint a jövő felé és boldogan mondhatja:

— Jobb világ lesz most.

Tovább tanulok

Váratlanul jelentette ki ezt egy 16 éves fiú. Most végezte el az általános gimnázium II. osztályát.

Mindig azt hangoztatta, leérettségizik és dolgozni fog. Most e mondja, hogy arra számított, úgysem veszik fel.

Értelmiségi származású, nem is jeles, csak jórendű. De amikor olvasta az újságban, hogy lehetőségek tesznek az értelmiségiek fiatalok fokozottabb továbbképzését, másként döntött.

Tovább tanul. Mégis jobb lesz így. Jövőre jobban tanul, hogy legalább jelesrendű legyen.

— Ugye, így majd felvesznek? — kérdezi kicsit szorongva.

Elfogulatlan akarok lenni. — Ha nagyon jó tanuló leszel, biztosan.

Es mindjárt ajánlok is valamit.

— Gyere hozzánk, legyél közgazdász! Én se bántam meg, hogy ide jöttem!

— er —

A NEMZETKÖZI DIÁKSZÖVET-SÉG segítségével részesíti a gyarmati és elmaradt országok egyetemi hallgatóit, könyveket, hangszereket, rádiókat, laboratóriumi felszerelést küld nekik. Eddig Tunisz, Uganda, Algír és Irak egyetemistái részesültek segítségben.

A Nemzetközi Diákszövetség egyetemi ösztöndíjat alapított. Képzésként végzett gyarmati és elmaradt országok ifjúsága részére. Tanulhatnak Bulgáriában, Romániában, Szovjetunióban, Lengyelországban és Csehszlovákia egyetemén. Irakból és Tuniszból már megérkeztek a jelentkezések.

Egyetemünk ez évben végzett hallgatóinak legnépesebb csoportját a politikai gazdaságtan-pénzügyi karról a Budapesti Főpostára helyezték el szakmai gyakorlatra.

Kezdjük talán az elején, hogyan kerültek a postára?

Még mindenki emlékszik az Oktatásügyi Minisztérium által egyetemünkre juttatott állásjegyzékre, mely sok hallgatóknak csalódást okozott. Sok olyan állás került kiírásra, amihez a legjobb akarat mellett sem volt szükség egyetemi végzettségre. Az elhelyezési bizottságok — nagyon helyesen —, képzettségüknek megfelelő állást kerestek és mint kiderült ilyen állásokat nem kis számban találtak is. Tehát nem jól mérték fel a közgazdászok iránt mutatkozó szükségletet, sok olyan helyre, ahova közgazdára lett volna szükség, nem jutott egy se.

A keresés közben és Sándor Gyula elvtárs közreműködésével ráakadtak a postára, amely szinte korlátlan számban hajlandó volt végzett közgazdákat elhelyezni a képzettségüknek megfelelő munkakörbe. Feltételül csak azt szabta, hogy a gyakorlati idő alatt sajátítsák el a postai ügykezelést, ami további munkájukhoz feltétlenül szükséges lesz. Ezeket az ismereteket a gyakorlatban és egy tanfolyamon kell elsajátítani, utána pedig a posta különböző ágazataiban, magasabb, tervező, pénzügyi és egyéb operatív munkakörbe kerülnek.

Mint hallottuk, az elkövetkezendő években a posta az ez évihez hasonlóan, vagy még

Új típusú magnetofonkészülék

A Zwönitz népi tulajdonban lévő Méréskészülékek Gyára új típusú magnetofonkészülék gyártását vette terbe. A készülékre külön hangszórót szerelnek fel, amely lehetővé teszi, hogy a gép rádió nélkül is működjék. Az üzem még ebben az évben 22 000 készüléket gyárt futószalag-rendszerben.

A szerelvénylap megmunkálására egy újonnan szerkesztett fúrókészüléket szereltek a gépsorba. Az új gyártási eljárás-sal egy lemez előállítás ideje 32 percről 5 percre csökkent. Ezzel évi 50 000 márka megtakarítást érnek el. További 96 000 márka megtakarítást jelent, hogy fém helyett poliamid műanyagot használnak fel.

Gyakorló közgazdák

fokozottabban igényt tart végzett közgazdákra. Ezért jó lenne, ha az egyetem vezetősége figyelembe venné az ezirányú igényt a beiskolázásnál esetleg a tantervben is.

Az előzmények után az ide elhelyezett néhány élményét vetem papírra. A népes csoportot munkabábelésük napján a Budapesti Főposta Igazgatója látta vendégül — egy csésze fekete és cigarettával. — hosszasan elbeszélgetett velük egyetemi tanulmányaikról és ha szabad így nevezni, jövődöntő hívatásukról. Delután a gyakorló postahivatal vezetője előtt ünnepélyesen hivatali esküt tettek. Másnap pedig akik nem mentek szabadságra, megkapták első beosztásukat és megkezdtek a postai ügyvitel elsajátítását.

Ki mit csinál? Mezei György, né, Sovák Irén, Psóra Klára, az ajánlott leveleket rendezik,

iktatják és kiadják a postafiókok bérleltéit. Kovács Kálmán, Kerekessné, Bartucz Lajos az ablakoknál postai értékcikket adnak el, leveleket és pénzt vesznek fel. Már teljesen önállóan dolgoznak. Dobszai István, Lengyel László a csomagfelvételnél dolgoznak. Egyszóval megkezdtek a gyakorlatot, a többiek amint szabadságról visszaszájónnek, szintén.

Mindenki rövid ideig van egy-egy beosztásban és azután megismerkedik a másik munkahellyel is, és néhány hónap múlva a posta tisztifőtanfolyamán a már gyakorlatban elsajátítottakat elméletben is megtanulják. Tanfolyam után mindenkit szárnyra bocsátanak és reméljük, mindegyik megállja a helyét.

Sok sikert, jó munkát elvtársak!

—Ko—

Nyári séta az egyetemen

Nem voltál bent vizsga időszakban? Elmondod milyen az egyetem a forró nyári hetekben, mikor nem zsongolnak a folyosók a beszélgetők, a vitalkozók, a sietősök és nevetgélők hangjaitól, mikor a könyvtár és az előadótermek megcsaltan unatkoznak...

Finom hús a kapuán. Egy pillantás az órára... Igen most barátságosabb, mint mikor kénytelenül felegetek újjaival fenyegeti az izzadt, riadt arcokat: „Már elmúltam nyolc, siess, mert én is sietek”. A portásfülké előtt sópróget kék köpenyben az elmaradtatlan Siska néni és épp most lehalaj, hogy egy papír hulladékot kezével takarítson el.

Mindenhol ilyen szép, tiszta az épület? — kérdem tőle. Egyik kezében a seprő, másikban a szeméthulladék igit választol barát-ságosan.

Igen, a takarító személyzet

épp oly rendszeresen elvégzi munkáját, mint tanulmányi idő alatt.

Csak úgy kon-ganak a léptek a kihalt aulában és a fényes kávéfőző kísérteties hangja azt jelzi, hogy a büfé dolgozói most sem pihennek.

Bár kevesebb a munkájuk, most is szorgalmasan osztogatják a cukrászterménye-

ket, szalámit, kegyeret, szalvétákat, (lángos nincs) — hétszer kevesebb áru fogy, mint „rendesen”.

Az emeleten megdöbbenő kép: íróasztalok, székek, fogasok egy-más tetején. Mi történt itt költöz-

nek? Vagy nagy-takarítás? — Festünk kérem — mondja Igaz elvtárs gé-pelt jegyzetkebe hajolva — ne-gyvenhat termet, a könyvtárt, az ol-vasót, az összes szolgálati lakást, tornatermet és a fürdőket 62 000 forint értékben.

Olyan más így gond nélkül sétálni az épületben, a sok „szürke” hétköznap és iz-

galmas napok ese-ményei minden tárgyhoz emléket ragasztottak, és azok ilyenkor fel-elevenednek.

Itt vizsgáztam pol-gazdból... Ott a szemináriumi te-re-m... Ott meg-tanszék...

Sok terem-ből írógép kopogása hallatszik ki. Ter-mészetesen a munka nem állt meg, a tanszékek dolgoznak, de munkájuk most nincs annyira az egyetemhez kötve.

A könyvtárban sem unatkoznak. Most folyik a rak-tárok ellenőrzése, a vászonkötésű könyvek „benzine-zése”, a kataló-gusok rendbehozása. És készülnek a festésre.

Zongoraszó csal-vissza a földszint-re. Próbálnak a Budapesti DISZ-központ tánc-tanfolyamának rész-vevői. Fiatalok, táncolnak és nevetnek...

Elindulok ki-felé. Az óra csak kettyeg rendület-lenül: elhagy per-cet, órát, napot... Nemsokára újra találkozunk.

—Po—

MOSZKVA-BAN

Mint már előző számunkban is közöltük, folytatódóan ismer-tetjük az Odesszában tanuló magyar egyetemisták életét. Most Pa-sitka Bálint elbeszélését közöljük az utazásról.

1955 augusztus 19-én délelőtt értünk Záhonba, ahol az utlevél-vizsgálat után átszálltunk a széles nyomtávú vonat-ra, amely a Szov-jetunióba vitt ben-münket. Csapón ismét átszálltunk a moszkvai gyors-ra. Innen Moszk-váig ugyanabban a hálókocsiban utaztunk. Nagyon modern, belül mű-aanyag borítású ko-csik. Csak annyi utas szállhat egy ilyen „gördülő vil-lába”, ahány „ágy” van. Két ágyat az ülésből lehet át-alakítani, kettő pedig lenyitható és ezek felett he-lyezkedik el. A Kárpátokban mindenki az ablaknál volt, a táj nagyon szép.

Kievből 20-án dél felé ér-keztünk meg. A vonat ritkán és rövid ideig állt meg. Az utasokkal sokat beszélgettünk: nagyon kedves, közvetlen em-berek voltak. Legtöbben kö-zülük már járt Magyarorszá-gon a háború alatt. Nagyon dicsérték hazánkat és futball-csapatunkat.

21-én reggel már kezdtek feltűnni a nyírfaedők és nem-sokára megláttunk néhány fel-hőkarcoló körvonalait is. Szá-munkra meglepetés volt, hogy már hét felhőkarcoló teljesen felépült (a New York-palotára gondoltunk Pesten).

A Kievi Pályaudvaron fo-gadtak bennünket Moszkvá-ban. Innen autóbusszal vittek az „egyetemisták utcájában”, ahol nyolc egyforma ötelele-tes diákszálló van. Kívülről nem szépek, de remekül van-nak felszerelve. Négyzetmélyes szobák, mindenütt rádió stb.

Ma a -onnan

A DIVSZ Tanácsának évi ülése 1956. augusztus 20 és 23 között lesz Szófiában. Az ülés napirend-jén a következő pontok szere-pelnek.

1. Az ifjúság tevékenysége a békeért és a barátságért; a DIVSZ további feladatai; és a IV. Konq-resszus összehívása;

2. A Szövetség munkája és a VI. Világifjúsági Találkozó előké-sztése;

3. A Pénzügyi Ellenőrző Bizott-ság beszámolója az 1955—56-es évről és az 1957-es évi költség-vetési terv előterjesztése;

4. A végrehajtott bizottság meg-választása.

A Francia Ifjúsági Szervezet-nek és a Francia Ifjúsági Szö-vegségnek 12 tagú küldöttsége júniusban látogatást tett Len-gyelországban.

2 KÖZGAZDÁSZ

Sóstói képeslap...

ROBOG A VONAT. Az el-suhanó fák, a gyorsan rohanó diákok, a sebesség szédülte valami csodálatosan kellemes érzéssel töltik el az embert. Bár a többször utazás bá-gyasztlólag hat, mégis remek hangulatban érkezem meg Nyíregyházára. Nyíregyházát a pesti ember bíráló szemével nézem, s így nem sok érdek-séggel szolgálhat.

Sóstó néhány kilométerre van a várostól, s a környék kedvenc szórakozóhelye. Amikor a villamossal megérkezem, kellemes meglepetést jelent az üdülőhely kedves, hangulatos képe. Szívesen sétálnék az ár-nyas fák alatt, vagy a festői tóparton, de először meg kell találnom az ismerősöket, az itt üdülő közgazdász lányokat.

A táj remek összképet eme-lik a csinos lányok, akik be-szélgetve, sétálva tűnnek fel a park különböző részein.

NÉGY ÓRA MULT. Az uszonnára gyülekező lányok sorra eltűnnek a sóstói Nagy-szálló egyik termében, míg végre ismerősöket is megpill-lantok. Gyanútlanul közeled-nek, amikor hirtelen észre-vesznek. Odasietnek hozzám és kezdetét veszi a végtelen-nek tűnő kérdezősködés. Bár az a halvány gyanúm, hogy inkább nekem kellett volna kérdezni — tekintve látogatá-som célját —, mégis szinte szóhoz sem jutok, s az a lát-szat, hogy ők akarnak riportot írni a pesti látogatóról.

Kis idő múlva a helyzet je-lentősen rosszabbodik. Nem tartozom a pesszimista em-berek közé, de amikor két újabb lány jelent meg, s a kérdések

özönével árasztott el, lelkiállapotom nem olyan volt, amit abszolút nyugalomként lehet jellemezni.

Nem félszelve tovább ezt a kinos témát, bemutatam az üdülő néhány vendégét:

Itt tölt 10 napot Karch Irén, a külker. szak volt elsőéves, Rákosi-ösztöndíjas hallgatója. Szobátára Lengyel Klári, szintén külkeres, s az ő érde-me, hogy nem kellett estig a szálló teraszán üldögnem, ugyanis ő vett észre. A volt másodéves Pfeifer Ödödet én sem ismertem eddig, s e szomorú tény fölött nem tudok éleget sajnálkozni. A szoba negyedik lakója Kövi Edit elsőéves külkeres. Vele könnyű dolgom van — azt hiszem nem szorul különösebb bemutatá-sra.

A lányok elvonulnak uszon-názni, én pedig átadhatom magam a boldog egyedüllet perceinek.

MINDIG BÁMULÓJA VOL-TAM a fényképezés művésze-tének, és sosem hittem volna, hogy mennyi problémát jelent-het. Az uszonna utáni remény-telen helyzet sok hasonlóságot mutat a népszerű komikusunk, Pongrácz Imre által előadott tréfához. Egy fényképező apa elkapja az utcán és lelkesülten mutogatja fia képeit: Ödönke ü! Ödönke ü! Ödönke alszik, Ödönke papizik... s így to-vább. Törődelmesen bevallom, hogy ezen az emlékezetes dél-utánon aláváló módon én is elősegítettem egy hasonló je-lenetet a jövőben. Lányok a tónál, lányok az üdülőnél, lá-nyok egy fánál, lányok egy másik fánál... (Mentségemre

legyen mondván, a harmadik-fa ellen már tiltakoztam.) So-sem hittem volna, hogy a lá-nyok valamiben ennyi lelem-nyességet tanúsítsanak —, s bár továbbra is megmaradhat-tam volna ebben a tévhitben.

A képek végtelen sokaságá-nak csak a film véges hossza vettét véget — őszinte örö-mömr.

Az üdülő parkja.

Utána újabb meglepetésben volt részem. Rájöttem, hogy a lányok egész kellemes társasá-got jelentenek, ha nem fény-képeznek, vagy éppén nem kérdezősködnek — bár azt hi-szem az utóbbi elég ritkaság.

HALK TÁNCZENE szűrő-dött be a tárt ajtókon, miköz-ben vacsoráztunk. Egy-egy jobb szám alatt az embernek szinte kedve lett volna ott-hagyni a remek vacsórát. Ha-marosan mi is kiültünk a

szálló teraszára, s a tánc köz-ben gyorsan megvisszavá-ltam. Roppant kellemes újd-on-ságot jelentett, hogy — tekint-vén a sok főiskolás üdülő lányt — lányokban nem volt hiány. Eleinte kicsit feszélyezett ugyan az asztalunknál ülő 4 lány, de a szokatlan arány el-nélére kellemesen éreztem magam, s miután a lányoknak

majd hűvös erdő mellett veze-tett utunk. Minden reménnyel felhagytam, hogy valami ren-des helyre eljutunk. (Szeren-csére rendes hely nélkül is elég jól éreztem magam.) Hosz-sabb bolyongás után mégis megláttunk valamit. Az éji ho-mályból egy szövetkezetű ven-dégő siralmas körvonalaí tűn-tek elő. Hogy a hatás teljesebb legyen, duhaj énekhangok szü-rődtek ki az ablakok mögül.

Ugy léptem be, mintha a pokol kapuján haladnék át, s utána hirtelen a „Paradiso”-ban éreztem magam.

A hangulatfénnyel megvilá-gított teremben hátul impo-zánsan magaslott ki a bár-pult, s az érzelmes tangóra néhány pár táncolt. Hamaro-san tetőpontjára hágott a han-gulat.

Később már nem is lépőd-tem meg, amikor a zenekar másik tagja is leült a zongora mellé és mambókkal, rumbák-kal, s a tánczene külföldi mes-tereinek számaival szórakoz-tatták a közönséget.

Éjjel két óra után rendes fiúként kiléptem az ajtón, s bár éjjel után nem ambicioná-lom, hogy rendes fiúnak mu-tatkozzam, mégis hazaértünk valahogy.

KELLEMES EMLÉKEK-KEL jöttem haza Sóstó-ról. Megpróbáltam több-kevesebb, de inkább semmi sikerrel be-számolni az üdülő helyi szórakozásairól, s a magam élményeiről. Az üdülés egyetlen hibája hogy csak 10 napig tar-tott, s én is csak egy-két na-pot tölthettem kellemesen Sóstófürdőn.

Egyetlen vigaszom: remé-lem jövőre újra találkozunk!

— ábris —

SIVAR PUSZTASÁGON,

Az iparosok nyomában

(Folytatás.)

Már kezdtem irigyelni Andrasovszky György és a „gyanús elem” herendi életét, amikor elindultunk ebédelni.

Az ebéd minőségét magam is megvizsgáltam — bár gyakor-nokaink állították, hogy sze-rencsém van — nagyon jónak találtam.

egyik műhely ajtajában lib-bent meg.

Andrasovszky Gyurka oda-állt a kert egyik szobornője mellé is, de később megkért, hogy ezt a képet ne közöljük le, hátha más herendi nem szobor is meglátja, és esetleg megharagszik a hűtlenségért.

A fényképezés után folytattuk az ismerkedést a porcelán-készítéssel. A festőműhelyben a szebbnél-szebb mintákat ke-vés előrajzolással vagy teljesen anélkül varázsolják — igen varázsolják, mert másnak nem lehet nevezni — a porcelán-tárgyakra.

— Az ősszel már nem fog-nak ilyen zsúfoltam dolgozni, mert bizony majdnem egymás munkadarabját festik, ha ki-nyújtják a kezüket — magya-rázza Nyitrai János. — Az idén elkészült az új festőmű-hely.

Percekig álltam egy-egy „művész” mögött, s néztem a születő munkákat. Nem talál-tam egyet sem, amely ne tet-szett volna.

Közben találkoztunk egy látogatócsoporthal. Német egye-temi tanárok és hallgatók adóztak elismeréssel a he-rendi porcelánra.

Megtekintettük a gyár kis múzeumát is. Minden sorozat-ból — a gyár alapítása óta — van eltérő „eréklyének”. A fényképezőgépet, ki tudja, ki-

Hiába menekülsz...

Hiába futsz, sorsod elől futni úgyse tudsz, — mondja a régi sláger, melynek zenéjét szerezte XY, szö-vegét írta egy másik XY, s melyet valahol, valamikor egy rekedthangú dívoz énekelt. És azt hiszem, ebben a füledet hangulatú frázisban némi igazság is van.

Az én menekülésem azzal kezdődött, hogy számvitel dolgozatot írtunk. A kezdet is meglehetősen lehangoló. A folytatás még inkább. Azt hittem jó lesz, de csak 35-ös lett, mert nem ismertem a raktárban naplózó analitikus anyagkönyvelést. Igaz, ezt a részét a feladatnak valahogy elnéztem, nem vettem észre, mivel a tétel legutolsója volt írva, de ha észrevettem volna, akkor sem tudtam volna mit írni, mert — őszintén szólva —, csak homályos elkép-zeléseim voltak arról, hogyan naplózik a raktárban az analitikus könyvelés.

A Sors azonban nem engedte, hogy tanulmányi mu-lasztásaimat egy 35-ös dolgozattal elintézzem vegyem. Nyár lett, befejeződtek a vizsgák és én elmentem dolgozni egy vállalathoz adminisztratív munkaerőnek. Egy hétfői reggelen jelentkeztem a főkönyvelőnél, aki kissé szigorúan, egyenesen, mint férfi a férfivel közölte velem, hogy anyagkönyvelő leszek. Analitikus! A feladat nem volt komoly, mert a egyszerű funkció leple alatt mások által vezetett naplókat kellett összeadni. Ez igen válto-zatos volt, tekintve, hogy ahányszor összeadtam ugyan-azt, annyiféle eredmény jött ki. Mikor egy eredmény már másodszor jött ki, akkor azt írtam be véglegesnek, mert ha utánanéztem volna, újra másik összeg jött volna ki.

Ezután a hét után jött a vég.

Kihelyeztek a Központi raktárba és raktárban nap-lózó analitikus anyagkönyvelő lettem. Ott naplóztam a kis raktárban, raktárocskában, naplóztam, naplózgattam. Ezenkívül én láttam el a különféle be-, fel-, át-, ki- és berakodási munkákat egy részét. Kértek ezt, azt, én mindent készséggel kiadtam. Azonban mindjárt a harma-dik tételnél baj volt. Kézi-texet kértek és nem tudtam, hogy ez apró, hegyes szöveget jelent, „tex” szó hallatára textilfélek után néztem és kihoztam egy vég festett fla-nelt. A botrány folytatódott a további összecserélések után és eltelt egy jó idő, míg megtanultam, hogy mi tar-tozik ide és mi micsoda.

Néhány problémám viszont még maradt; például, hogy a villanygőz miért segédanyag és a szög miért fogó-eszköz? és legfőképpen pedig, hogy lesz-e a jövő félévi vizsgák idején olyan szerencsém, hogy esetleg épp a rak-tárban naplózó analitikus anyagkönyvelés című tételt húzom.

Újra otthon

Egy hónappal ez-előtt, amikor az utol-só vizsga után ki-léptem az egyetem kapuján, nagyon könnyűnek éreztem magam. A kedély-állapotomra neheze-dő sötét felhő elosz-lott, s mintha máz-szaks kővektől szaba-dultam volna, úgy lépegettem a Dimi-rov téren.

Este már vonaton ültem, s a hosszú egyhangú utazás alatt arra gondol-tam, milyen jó ha-zatérni. Számtalan-szor elképzelttem és sokszor átéltem ma-gamban az első ott-honi napot: a félév utáni első reggeli szülemnél, az első találkozást ismerő-seimmel, az első be-szélgetést barátaim-mal. Úgy érzem, igazán boldog vol-tam, hiszen minden

perc, a vonat kere-keinek minden egyes kattogása közelebb vitt ahhoz a kíván-roszhoz, amelyben születtem. S onnan nem is olyan régen elindultam egy szá-momra ismeretlen, egészen új világ fe-lé, az egyetemre. Közben az ábrándo-zás, a vonat álmosító ringatása és a fél éjszakai ébrenlét álomra szenderi-tett...

— Végállomás! — hallatszott a kalauz hangja, s az álomból ébredők kábultsága-val léptem ki a ko-csiból.

„Itthon vagyok”, újjongott bennem az első gondolat, s a vonat füstös levegő-jétől elfáradt tüdő-met teleszívtam a hűvös hajnali leve-

Idégenforgalmi mozaik

Prágai ismerősömmel a Ha-lászbástyát fényképeztük éppen, amikor odavetődik egy olyan tíz év körüli emberke. Az idegen szó-úthette meg a fülét, mert hatalmas jegyzetkötet, ceruzával rohan hozzánk. Tösgyökerez, ru-tinos autogram-vadász a gyerek, mert magabiztosan, szinte köve-

telően mondogatja: „Autogram, autogram”, és orrunk alá tolja a jegyzetkötőt. Aláírjuk... En is. Pedig ha tudná, hogy közönsé-ges okirathatóság amit műve-let... Furda! A lelkiismeret.

Eppen tovább akarunk állni, amikor megszólal kis barátunk: „Pénz van?” Ja persze, bizonyá-ra emléke „Kér” valami cseh pénzdarabot. Tetszik nekem ez a lakonikus rövidség, ahogyan be-szél... Ismerősöm elővesz egy tíz Hellerest, s a gyerek marká-ba nyomja... Lessük a hatást. Nem, nem örül, ezt határozottan látjuk. Egy pillanatra összerán-colja a homlokát, majd így szól: „Magyar pénz, nincs!”

Kereskedelmi szervek figye-lem, jön az utánpótlás!

A DIVSZ üdvözlőére Egyiptom függetlenségének kikáltása al-kalmából Gamal Abdel NASSZER a következő választáviratot küld-te a DIVSZ Titkárságának: „Nagy örömmel fogadtam sze-rencsekívánataik és őszinte örö-mük kifejezését nemzeti ünne-pünk alkalmából. engedjék meg, hogy Önök Szövetsége minden tagjának sok sikert és szerencsét kívánjak.

Egy hónappal ez-előtt arra sem gon-doltam, hogy minden elmúlik, akár szép volt, akár nem. Az-óta az első nap ko-pott ünnepélyessé-gel együtt elmúlt. Az emlékekre mint a városka álmos, ki halt utcáira, s itt-honléttem ideje alatt először van hiány-érzetem. Hiányzik az egyetem, a maga szí-nes zajos életével, hi-ányzik szerkesztő-ség, a munkatársak, hiányzik a neonfé-nyes, hangos nagy-város tarka ember-rengetével, hiány-zik az egész elmúlt iskolai év.

Valamelyik temp-lomtorony öreg órája fáradtan, lassan elűti a 11 órát. Fázósan gömbömbol be kabá-tomat, s mint egy al-vajáró, indulok haza. — Fi. —

TARKA TUDOMÁNY

A süket kigyók

Zoológusok szerint a kigyóbü-völők fülbemászó zenéje csak a hallgatóság elbűvölésére szolgál. A kigyók süketek és ritmusos mozgásuk csak a kigyóbüvölők lassú himbálózásának utánzása. Ezt viszont minden kigyó meg tudja tanulni, nemcsak — mint a közhittelelem tartja — a pápasze-mes kigyó.

Rezaur Rahman c/o M. Azizur Rahman Esq. 7. M. S. A. Karl Road, Khari Jessore, Kelet-Pa-kisztán. Bármely ország fiatal-jaival levelezne angolul.

Ceampuru J. Stellan, Str. Partizani No. 85, oras Alexand-ria, rayon Alexandria, reg. Bu-carest, Románia. Románul, orozul és franciául levelezne álta-lános témáról és bélyeggyűjtés-ről.

Henry Langer, Karl Marx-Stadt, Mitterstr. 13, Német De-mokratikus Köztársaság. Bé-lyegcseréről levelezne németül, angolul.

Modern ágyak

Az illinoisi Institute of Techno-logy igazgatója korszerű ágyat tervezett, melyhez nem kell ta-ka-ró és amelyet bevetni sem szükséges. Az álvó körül rádió-frekvenciás áram kering, amely testét állandó hőmérsékleten tartja. Az ágy puhaságát pneu-matikus vagy hidraulikus úton lehet szabályozni, tisztítását pe-dig automatikus szerkezet végzi.

Naprádító a szebben

A General Electric Co. zseb-ben hordható, napenergiával mű-ködő rádiót készített, amely na-pfényre kitétele után nyolc hóna-pig képes teljes sötétségben mű-ködni. Az áramszolgáltatást biz-tosító telep átlátszó plasztik tok-ban van, melynek mérete 5,5x1, 2x3 hüvelyk és amely hét nap-elem egységet és négy tranzisztort tartalmaz.

Eszkimó-szaporodás

Statistikai vizsgálatok kimu-tatták, hogy az olyan eszkimók születési arányszáma, akik a „fehér ember” szokásos ételét eszik, háromszorosára ugrik. Míg az eszkimó asszonyok rendes körülmények között hosszú éve-ket át csak egyszer esnek te-herbe, az új étrend mellett éven-te képesek szülni.

A rekordtartó vadludak

Repülőgépek sebességét mérő adatok szerint a vadludak képe-sek oránként 60 mérföldes sebes-séggel repülnek és tartják a 29 000 láb magassági rekordot.

Hol fényesebb a Nap?

Az angol Radio Research Sta-tion szerint a Nap ibolyántűli su-garainak kibocsátása nem min-denütt egyformán erős. A Nap fényesebb az egyenlítőjéhez kö-zelőbb eső részekben, mint a sar-kok felé.

A gyár udvarán

nek a jóvoltából kénytelenek voltunk „súlyba” helyezni.

Végül kívülről megnéztük a művészházat is, melyet (ó, en-gedély atyja me hagyj el), csak a krokodilértékesítő és készletező vállalat előlül-nöke második helyettesének, vagy valami hasonló szerv egyik alkalmazottjának enge-délyével lehet megtekinteni.

De megvizsgáltuk, hogy a Herendi Porcelángyár lesz az Építőanyagipari Minisztérium első önálló vállalata, és akkor esetleg megnyílhat ez a büvös ajtó is a látogató előtt.

A nap már közel járt a he-gyek csúcsához, mikor továbbí-jó munkát kívánva, elbúcsúztam a fiúktól. Bizonyára a következő években is ellátogat-nak iparosaink Herendre, s ír-hatunk újra munkájukról. He-rend szépségéről. — ks —

NYÁRI ESET

A TUNDÉRI ÉG KÉKEN RE-MEGETT a messzi háztetők felett, és Jancsin, akit erre való kü-lönös hajlandósága miatt Don Jan-csinak is hívtak, valami olyan kü-lönös érzés vett erőt.

Ha őszinte, némi pszichológiai ana-lízis és szintézis segítségével kide-ríthette volna, hogy zavarban van, mert a vizsgák után úgy pottyant a teljesen szabadidő senkiföldjére, mint légy az aludtjére. De Jancsi nem volt őszinte, és ezért csak cso-dálkozott, hogy miért is érzi így ma-ját? ... A csodálkozás pedig a böl-sesség kezdete, de az emberek rit-cán csodálkoznak addig, míg végül s bölcses lesznek tőle. Jancsi sem csodálkozott elég sokáig, és egy ob-jektív előfordulás okozta. Az objektív előfordulás ott ült mellette há-rom lépésre, rózsaszín takarón, és éppen rakosgatta ki a zsongító napra mindazt, ami nélkül nem strand a strand egy ilyen előfordulás száma-ra: a pudrét, a fésűt, a rúzsot, a tilkő-t — és egy könyvet. Helyreigazi-totta ajkának, arcának és hajának rendellenességeit, és lefeküdt.

ÉS JANCISI... HÁT IGEN. Jancsi nézte. Azzal a két csó-látatos, fekete szemével, amivel úgy udott nézni, hogy egyszerre volt benne a karonülő gyermek harma-os bája, s az a varázslatos tekintet, imitől egyből kiborulnak a nők. És ez a nő olyan gyönyörű volt, hogy eltétlenül bele kellett szeretnie Jan-siba. Don Jancsiba! Viszont ez idő szerint olvasott.

Mintha Don Jancsi ott se lett volna, és oly közömbösen hevert az élet-erős, vonzó fiatal férfi előtt, mint még két nappal azelőtt a népgazda-ság tervezése jegyzet! Hát ezt nem lehet kitarítani. Már két perce feks-zik így. Három perce. Négy perce. Don Jancsi háborgó indulattal leste órája mutatóját, és mikor aszerint már öt perce nem vette őt tudomás-ul a szőke csoda, csendben felhő-rdült.

— Pardon... Bocsánat... Nem tudná megmondani, hány óra van? — kérdezte, és fogai, amelyek fehé-rek voltak és élesek, mint az egéré, előbújtak a vonzó, erős férfijakak mögül. A nő letette a könyvet, előbb a maga meztelen karjaira pillantott, aztán Jancsi órájára.

— Nincs óram. De magának, úgy látom, van.

— Ó igen, de ez nem jár jól. Tud-ja, kicsit vacak, más baja nincs — nevetgált a Don és megcsillantotta a vörös számlapot.

— Igen — felelte a nő, és újra felvette a könyvet. Jancsinak a hom-loka közepén táncolt a szemöldöke, de most már világoségyen lett volna megfutni.

— Érdekes? — kérdezett újból, és a könyvre bökött. A nő nem tette le a könyvet, csak oldalát pillantott a Donra, aki az isteni zöldeskek sze-mekben a kellő imádatot látta, és csak a szerelem sötétségének tulaj-donítható, hogy nem hallotta a nő hangjában az ingerültség melléző-rejét.

— Igen... — Am a Don nem

olyan fiú volt, akit ilyen egyszerű átrázni.

— Tudja, csak azért kérdeztem, már mint az órá, mert olyan unal-mas itt... Nem mintha nem lenne időm, de gondoltam, hátha késik az óram. Tudja, így egyedül...

A NŐ LECSAPTA A KÖNYVET és felült. Hangjába, melyben alapszabán véve ezer orgona és több alt-szaxofon búgott, mintha valami kis megadóan derűs kíváncsiság ve-gyült volna.

— Egyedül van? Hát miért nem hívott más is?

A Don egy többrejtő élettapasz-talattal átitatott ember rezignált mozdulatával legyintett:

— Ugyan... Különbösen sincsenek barátaim. Jobb szeretek magam. Ma-ga is egyedül van? — kérdezte lány tenor hangján. E pillanatban a diszk-récio szobrárt lehetett volna mintázní róla. A nő vidáman mosolygott, az-tán sajnálkozva csucorította szá-ját:

— Nincsenek barátai!... Hát hogy bírja így? Barát nélkül!

A Don belsőségesen mosolygott:

— Barát nélkül, egészen jól — mondta, ügyes árnyalással adva meg ízet a kifejezésnek, és rajongva nézett a nő szemébe, ugyanakkor azonban a férfi öntudatával is, aki tisztában van szavai jelentőségével.

— Ó — felelt utólrhetetlen finomsággal a nő, és mosolygott. Utol-érhetetlenül és megfjejtethetetlenül. Ahogy csak ő tudott.

És a nagy pillanatban, mikor még jóformán a lengedező meleg szellő sem vihette hírül a fáknak és a madaraknak Don Jancsi szívének

daloló üzenetét: „Megvan!” — Ár-nyék borult a fiatal párra. Az ár-nyéknak feje, válla és karjai voltak, s meg is szólalt:

— Szörnyű, szívecském!

A nő felelt és ránevetett a férfin:

— Szervusz! — Aztán Jancsihoz fordult, és — hát igen — némi gúny-nyal a hangjában a férfi felé len-dítette a kezét, és rákacsintott:

— A férjem...

— Egen... — rebegte a Don mély-séges megindultsággal. — Egen...

— Tétován emelte karját kézfogásra a férfi felé, aki felkínálta azt. A Donnál kisebb volt, szőke, és sze-mében majdnem olyan rosszindula-tú fény villogott, mint amit Jancsi barátok szemében látott. Aztán kez-tel fogtak, és Jancsi úgy érezte, hogy szívével együtt a kezét is ösz-szetörték egy életre ezek a pillana-tok.

— Hát én... talán... megyek... — mondja, és kissé andalgó lépések-kel elindult a kabinok felé.

CSAK AZ IDŐ VÉGTELEN. A boldogság véges. És alig telt el két nap, a mindentől és minden-kítől való függetlenség szokatlan, de önfeléd bódulatában. Jancsira új gondok szakadtak. Reggel nyolctól délután fél ötig négy hét és két dol-gozat erejéig bekapcsolódott a ter-melésbe.

Az emlékezetes strand-esetet ne-hezen heverte ki. Még másnap reg-gel is gondolt rá egy pillanatra, hi-réhez nem méltó felindultságában különös szavakkal illetve „azt az utolsó dögöt” (ezt ő mondta így), aki olyan „oltárián átrázta” (ezt is ő mondta).

— Még jó, hogy, nyilván, egyiket sem látom többé — morogta, bízza abban a kétségtelen valószínűségben, hogy a föld kétmillió lakosa közül nem éppen ezzel a kettővel kell még egyszer találkoznia.

S a két nap elszállt, mint egy kü-lönösen finom cigareta. A hamuja észrevétlenül porba hullt, s csak nap-fényes íze ragadt meg a száj szeg-letében.

Ragyogott a nap, mikor Jancsi először ment végig az utcán, amely a gyárhoz vitt, mely Golgotája lehe-tett. A portáson túljutva, és egy ki-fejezetten piszkos ruhájú egyén ál-tal elvezetve — egy szobába jutott. Zöldkeretes ablak, csusszanó nap-fényekkel... Széles íróasztalok számoktól elszürkült papirokkal... Idegen emberek ismeretlen szesz-lyekkel...

— Mindegy — fohászodott neki egy hős lendületével. Beljebb lépett.

ÉS EKKOR... MEGLATOTT... EGY EMBERT az egyik író-asztal mellett... Alacsonyabb volt, mint ő... és szőke... A kezét... kézfogásra emelte... és a szemében gúny villogott... mint amit Jancsi... egyszerű már... és nemcsak... ba-rátnőknél...

A tündéri ég kéken remegett a messzi háztetők felett, és Jancsin, akit erre való különös hajlandósága miatt a Don Jancsinak is nevezték, valami olyan különös érzés vett erőt.

CSEHSZLOVÁKIAI UTINAPLÓ

Prága építészeti kincsei főleg a régi városrészekben találhatók, melyek a város középpontját foglalják el. A Vár alatt meghúzódó ősi városrész neve a „Kis oldal”, a másik parton a „Régi város” néz vele szembe. E két régi városrészt köti össze Prága jellegzetes középkori hídja, a Károlyi-híd, mindkét végén magas őrtoronnyal, szegélyein kőszobrokkal, vastag pillérekkel talpalva bele a Vltavába. E híd is a XIV. századi Károly király emlékét őrzi, mint Prágának sok más maradandó alkotása is; ő alapította Közép-Európa első egyetemét (ma is Károly-egyetem névén viseli).

Szépségeiben a „pesti part” régi városrésze gazdagabb. A Régiváros-téren van Prága ősrégi városháza, tornyán az „Orloj”: hatalmas óra, mely egyben a napot és hónapot is mutatja és az óra elütésekor megjelennek az óra felett az apostolok szobrai. A városházával szemben Husz János

A Klementinum olvasóterme

szobra, s az egész teret a gazdag prágai patriciusok remekstílusú középkori háza őrkezezik.

Néhány lépésnyire a Régi város tértől újra meg kell állni. Itt van a Klementinum, a középkorban alapított egyetemi könyvtár hatalmas épülete. Odébb a prágai gettó utcáiba jutunk; kis gótikus zsinagóga mellett elhaladva, arra figyelmeztet kísérőm, hogy ehhez a templomhoz fűződött a Gólem-legenda. Mellette kis kertben fantasztikus körmenet: a világhírű prágai zsidó temető.

Néhány utcát megyünk tovább, igénytelen külsejű templom — valami paraszti stílusban épült. Itt prédikált Husz János — a templomot nemrég restaurálták, de építkezése és ornamentikájának egy része eredetiben megmaradt.

De minden utcában újabb és újabb gyönyörű templom, ragyogó paloták. Inkább érdemes Prágát képekben nézni, mint azt olvasni, amit írunk róla.

Viszontlátásra

Szeretnék őszinte lenni, nagyon sokat hallottam azokról az elvtársakról, akik a külkereskedelemben dolgoznak... — Felülről néznek majd téged — mondták —, cinikusan beszélnek veled, válaszuk csupa gúny lesz és a többi mellett keveset segítenek.

Ez persze elég volt arra, hogy elkeseredjem... Ilyen hangulatban indultam útnak június 23-án, hétfőn. A 2-es autóbusz az Akadémia elé vitt, innen könnyen megtaláltam a vállalatot.

Sigmund Árpád elvtársnő fogadott, mosolyogva és nagyon udvariasan. Mindjárt elbeszélgettünk és befejezésül biztatón mondta: jól fogja érezni magát... A kezdet nem rossz, gondoltam magamban, de majd meglátjuk...

Az export villamos-műszerosztály a félemeleten van. Ide jöttem Trop elvtárral: itt lesz a munkahelyem az üzemi gyakorlat alatt. Eközben Trop elvtárs türelmesen és részletesen elmagyarázta, mit fogok csinálni, hogy lesz, mint lesz. Lassan-lassan megváltozott a véleményem, de... várjuk, milyenek lesznek a többiek?

Először Reményiné elvtársnővel ismerkedtem meg, a hangulatom ismét javult és később mindenkit udvariasnak, elvtársiasnak találtam. A dolgok másképpen néznek ki. Teljesen másképpen, mint ahogy mondták.

Benátosz Vangelisz
Külk. III/2.

Foto-rovat

A fényképezés Magyarországon is egyre szélesebb körben terjed. Egyes amatőrök elsajátították a legmagasabb tudományát is. Fényképezni egyforma öröm minden teljesítményű géppel, természetes, hogy a legújabb fototechnikai csodákkal felszerelt gép nagyobb lehetőséget nyújt kezelőjének. A kép művészi sikerét nem a gép biztosítja, hanem mindig az egyén. Nagyobb teljesítményű gépet lehetőleg csak az használjon, aki a fényképezés tudományát már többé-kevésbé elsajátította, mert ott a lehetőség a hibák elkövetésére — valamilyen segédeszköz hibás beállítása folytán — nagyobb, és így a felvétel sikere nincs biztosítva.

A lencse, idegen néven objektív, a gép legértékesebb része. A gép értékét minden esetben az határozza meg, hogy a lencsére milyen. Többféle lencse van. A fényképezésnél használt lencse nem egyetlen, hanem több lencséből ragasztással vagy ragasztás nélkül összeállított objektív. A kis teljesítményű lencsék legalább két, a nagyobb teljesítményűek 3—10 darabból állnak.

A lencse feladata az, hogy fényt gyűjtjön össze a film fényérzékeny rétegére. Mennél több fényt tud lencsénk összegyűjteni a bizonyos tárgyból kiinduló fénysugarakból, annál rövidebb megvilágítási idő-

ket használhatunk. Az objektív minél nagyobb felületű, annál fényerősebb. Ha lencse gyújtótávolságát osztjuk az átmérővel, — megkapjuk a fényerőt. A gépeken a fényerőt „F” betűvel jelölik. Egyes új típusú lencséken észlelhetünk kékes vagy lilás bevonatot.

Ez a bevonat a fény áteresztő képességét növeli és segítségre van a fénnel szembeni fényképezésnél is. Régi lencsék is be lehet vonni ilyen réteggel utókezelés útján. Ezt a felületi bevonó réteget „T” rétegnek hívják. Tehát a lencséken található „T”-jelzés az elmondottakat jelenti.

—:—:—
Fotóamatőr tanfolyam indul július 26-án, színes, augusztus 24-én fekete-fehér. Jelenkezni lehet már most Szt. István krt. 3. sz. OFOTERT.

—:—:—
Használt fényképezőgépet megvesz, vagy becserele a felvásárlásra jogosult szaküzlet.

—:—:—
Legközelebbi fotóséta augusztus hó 5-én — díjtalan —, találkozás a Vidám Park főbejáratánál, délelőtt 10 órakor.

—:—:—
Részt lehet venni az OFOTERT és az Esti Budapesti — Fotóséta-pályázatán. A sátn készült képeket 1500.—, 1000.—, 700.—, 500.—, 300.— és 5 darab 200.— Ft-os utalvánnyal díjazza az OFOTERT. Pályázati feltételeket az Esti Budapesti Fotórovatnál közli.

—:—:—
Megkérjük Kedves Olvasóinkat, hogy „Fotórovat” címre írják meg: miről szeretnének olvasni rovatunkban.

Toyo Oda (1420—1506)

Toyo Oda — akit Sesshu néven ismernek — 1420-ban született Honshu sziget északnyugati részén, mely abban az időben Japán egyik kulturális és politikai központja volt.

Tizenkét éves korában buddhista intézetbe ment. A buddhista tanítás volt ebben a korszakban a legfőbb módja a tudományos és művészi ismereteknek. Különösen a festészetet tanulmányozta, s ezért a kulturális központokban tartózkodott, mint Koyoto és Kamakura. Még egészen fiatal, de festői tehetségét már széles körben ismerik.

Miként nyugaton, ahol Leonardo da Vinci és Michelangelo a renaissance mozgalommal együtt segítette az ember felszabadulását és a tudomány ésszerűsítését, ugyanúgy keleten felébredt az ember öntudata: Sesshu az első művész, aki ezt elősegítette Japánban a festészet területén.

1464-ben Kínába ment,

Gondolatok egy tánczene-hangversenyen

Amint a ljubljani rádió tánczenekarának hangversenyét hallgatom, „zenei sznob” ismerőseimre gondolok, akik egy fitymáló ajakbiggyesztesel elintézik az egész „könnyű műfajt”. Sokan közülük odáig mennek, hogy kétségbevonják létjogosultságát is. Én nem szégyellem bevallani, hogy szeretem az izléses tánczenét, sőt — uram bocsáss —, még a dzsesszt is. Természetesen másképpen hallgatom meg és más hatást vált ki belőlem Beethoven IX. szimfóniája, mint tesszem azt az Isztambul című sláger. Egy szimfónia, egy concerto vagy pedig egy opera szárnyára kapja az embert, magával ragadja, menynekbe emeli, poklokra taszítja — egyszóval hatalmába keríti és a lélek húrjait pengeti. És a tánczene? A jó tánczene üde, fülbemászó melódiája, ritmusa jókedvre derít, megbizsergeti a talpat — szórakoztat. De csak szórakoztat. Ez az, ami megkülönbözteti a komoly zenétől. A komoly zene nemcsak szórakoztat, hanem nevel is: csiszolja, formálja az ember lelkét, mélyebbé, tartalmasabbá teszi. Ez azonban nem jelentheti azt, hogy a tánczenének nincsen létjogosultsága. Van, hiszen jókedvet varázsol öregek, fiatalok arcára egyaránt... És amint körülnézek a szigeti tenisz-stadionban, igazolva látom állításomat: mindenütt mosolygós arcok, a zene ütemére ingó fejek... Nagy derűtséget kelt az egyik fényképész, aki tánclepcsében közelíti meg az emelvényt.

...A jó tánczenekart szerintem három alapvető tulajdonság jellemzi: a tökéletes intonáció, a változatos hangszerezés és a fantáziadús improvizáció. Nos, a ljubljani tánczenekar a legteljesebb mértékben kielégítette ezeket a követelményeket.

Külön kell szólnom a kis ljubljani díszóról. Mikor kilibeg a mikrofon elé, fölmerajlik a közönség a csodálkoztól: az előzőleg ismertett démonok jugoszláv változatát várta és mit kapott a valóságban? Egy szöke, karcú kislányt, egyszerű, rafináltságtól mentes ruhában, smink nélkül, üdén. Megáll a mikrofon előtt, és énekelni kezd. A hangja is olyan, mint ő: friss és tiszta.

Peregnek a számok, ha nem is zavartalanul. Nem bizony. Erről az Országos Filharmónia gondoskodik, egy konferáló „pár” segítségével. Szellemtelen jópofáskodásuk az ember idegeit borzolja. Távol áll tőlem, hogy színészi képességeiket kétségbevonjam (ezután a szereplés után nem is tehetném meg), de erről az „alakításról”: Difficile est satiram non scribere... Én nem tudom, miért nem lehet egy tánczene hangversenyt a rossz értelemben vett bohóckodástól mentesen megrendezni?

...A műsor végén percekig tombol a közönség. Jomagam is veresre tapsolom a tenyereimet. Azt hiszem ezzel még nem árultam el a komoly zenét. Egyetértünk?... T. E.

REJTVÉNYSAROK

1	2	3	4	5		6	7	8	9	10
11						12				
13						14				
16						17				
20						21				
24						25				
28						29				
32						33				
35						36				
37						38				

Vízszintes: 1. Aba utóda. 6. Vissza: gyémánttelepeiről híres hely. 11. Áratóeszköz. 12. Kaparó. 13. Népfa. 15. Vissza: nehezítés. 16. Helyhatározó szó. 17. Hüvelyes. 19. Határozó szó. 20. Idegen nem. 21. Fafajta névelő. 23. Lyukas Márton. 24. T. K. F. 26. Zai. 27. Fordított íj. 28. J. B. A. M. 30. Latin nem. 31. Rag. 32. Shakesperana hűs betűhiánnyal. 36. Wat. 37. Természet idegen nyelven. 38. Felkiáltó szó + S. N.

Függőleges: 1. Shaw színműve angolul. 2. Magyar zeneszerző. 3. Mezőgazdasági munkát végez. 4. Faláb mássalhangzó. 5. I. O. 6. Személy jassz nyelvén. 7. Szovjet város keverve. 8. Szovjet köztársaság. 9. Nagy költőnk. 10. Angol költő (1608—1674). 14. Déli gyümölcs. 17. Ilyen gyógyászat is van. 18. Angol költő,

szabadsághős. 22. O. M. N. 25. Ételrész. 29. Mihály becézve. 31. Ragozott névmás. 33. Akar betűhiánnyal. 34. B. R. H. 36. Felkiáltó szó.

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem párt- és DISZ-bizottságának, egyetemi tanácsának és szakszervezeti bizottságának lapja.

Szerkesztő: a szerkesztőbizottság. Felelős szerkesztő: Káplár József. Szerkesztőség: Budapest, IX., Dimitrov tér 8. I. emelet 111.

Telefon: 186—850/197-es mellék.

Kiadja: a Budapesti Lapkiadó Vállalat, Budapest, VIII., Blaha Lujza tér 3. Szikra Lapnyomda, Budapest, VIII., Röck Szilárd u. 6. Felelős vezető: Kulcsár Mihály.